

PI DE BRUIJN: EERST DE FUNCTIE, DAN DE VORM

Pi de Bruijn is de architect van de nieuwe Tweede Kamer en van de uitbreiding van het Concertgebouw. Inmiddels is hij tevens beroemd als één van de ontwerpers van een nieuwe Rijksdag in Berlijn.

In Amsterdam werkt hij aan het definitieve ontwerp van een winkelcentrum in de Vendex-driehoek; een locatie tussen de Singel, de Kalverstraat en de Heiligeweg. De Vendex-driehoek is inmiddels bekend geworden door de problemen ten aanzien van de inpassing van het centrum in deze monumentale omgeving.

Het voldoen aan hedendaagse winkeltechnische eisen in een kwetsbare historische omgeving stelt de architect voor zeer specifieke problemen.

Een architect heeft bij het ontwerpen van een winkelcentrum te maken met een groot aantal technische eisen, zoals een doelmatige indeling, een voorgeschreven oppervlakte, voldoende loopruimte, goede entreepartijen enzovoorts.

HELDERHEID

Deze winkeltechnische eisen hebben de grootste invloed op de architectuur. De Bruijn noemt zichzelf een functionalistisch architect. De functie van het gebouw is voor hem uitgangspunt van alle ontwerpactiviteit. Uit die functie komt een bepaalde basisstructuur voort, die naar goed functionalistisch gebruik gekenmerkt wordt door helderheid.

Die helderheid komt bij de Vendex-driehoek tot uiting in een overzichtelijke winkelstructuur en een goede toegankelijkheid. Vanwege deze basisstructuur kwam zijn ontwerp uiteindelijk als beste uit de bus.

Op de uiterlijke vormgeving was aanvan-

kelijk veel kritiek. Vormgeving is echter in een later stadium bij te stellen, een basisstructuur niet meer.

PASSAGES

Het nieuwe winkelcentrum zal via passages vanuit de drie omliggende straten bereikbaar zijn. Die passages lopen vanuit deze straten naar een grote glazen cilinder die de ruimte visueel zal vergroten, en van waaruit men uitzicht heeft over de stad. Op deze wijze wordt de bezoeker naar "het hart van het winkelcentrum" getrokken, terwijl men er tevens "doorheen kan steken". Het winkelcentrum zal drie verdiepingen beslaan, een kelder, een begane grond en een etage, met "vanzelfsprekende verbindingen" tussen de bouwlagen.

Naast de winkeltechnische eisen is de aansluiting op de bestaande stedenbouwkundige structuur van belang. In dit geval moest het winkelcentrum passen in een fijnmazig, uit de middeleeuwen daterend stratenpatroon. De historie mocht niet door het winkelcentrum opgeslokt worden. Dit vereist inzicht in de structuurbepalende elementen in het gebied: "Je moet je verdiepen in een stukje geschiedenis van Amsterdam".

Pi de Bruijn heeft zoveel mogelijk gezocht naar mogelijkheden om historische ele-

menten te integreren in de opzet van het nieuwe winkelcentrum. Zo is het 'steegjes'-idee erin terug te vinden en is zoveel mogelijk gestreefd naar kleinschaligheid. Verder zal het monumentale politiebureau aan het Singel gehandhaafd blijven; de achtergevel van het gebouw is straks in het (overdekte) winkelcentrum zichtbaar.

De Vendex-driehoek kan niet model staan voor andere winkelcentra. Een centrum in zo'n kwetsbaar stukje Amsterdam stelt geheel andere eisen dan een winkelcentrum in een buitenwijk. Zo kan bijvoorbeeld een winkelcentrum met meerdere verdiepingen alleen functioneren in een hoogwaardig gebied als een binnenstad. In de binnenstad van Rotterdam werkt de architect aan een nieuw winkelcentrum tussen de Lijnbaan en het Beursplein, onder de Coolingsingel door. Door het geheel andere karakter van de stedenbouwkundige structuur van dit gebied zal dit winkelcentrum totaal anders worden dan dat in de Vendex-driehoek.

ROSEMARIE MAAS
BIRGIT TRUIJENS
Redactie AGORA

Dit artikel is gebaseerd op een interview met Pi De Bruijn. Pi De Bruijn is werkzaam bij De Architecten Cie.

Het ontwerp voor het winkelcentrum in de Vendex-driehoek houdt rekening met de oorspronkelijke fijnmazige structuur van het gebied. Foto rechts: De Architecten Cie

